

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Propositionem negantem esse veram censent Durandus & Nominales. c.
2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

Verior sententia, quae asserit praedictas propositiones esse contradictorias, & affirmantem esse veram, negantem vero falsam ab Scholasticis varie probatur. cap. 3.
 Eadem sententia optima ratione ostenditur. cap. 4.
 Diluuntur quaedam oppositiones contra hanc suppositionem nominis Deus. cap. 5.
 Nomen, Deus, nisi ei aliquid addatur, semper supponitur pro individuo concreto deitatis. cap. 6.
 Quid de hac propositione sentiendum sit, Deus genuit alium Deum. cap. 7.

CAPVT I.

Qua ratione antiquiores Scholastici affirmantem propositionem dicant esse veram.

Nillus est inter Scholasticos, qui propositionem, Deus generat, dicat non esse veram: tametsi de suppositione nominis Deus, in ea propositione non consentiant. Nam S. Thom. in hoc art. & in 1. d. 4. q. 1. art. 2. Bonau. q. 4. Gabr. q. 1. art. 1. notabili. 6. Gregorius quasi vnica, Capreol. qu. 1. art. 3. ad 2. & 3. & v. Aureoli, & Aureolus qu. 1. & Canariensis in 2. parte comment. huius art. consentiunt nomen, Deus cum ab oblatione ponitur sine aliquo additamento supponi pro essentia Dei intelligunt concrete: cum vero additur terminus notionalis, determinate illud, ut pro persona aliqua supponatur iuxta id, quod terminus postulat. Idem existimant de aliis propositionibus, in quibus actus aliquis notionalis de Deo enuntiatur.

Neque vero S. Thom. in hoc art. in solutione 3. sentit nomen, Deus, semper supponi pro persona, saltem confuse, ut optime notauit Caiet. in hunc articulum in responsione ad dubia circa solutionem 3. solum enim asserit aliquando supponi pro persona, videlicet cum additur terminus notionalis.

Et in solutione 2. respondet, illud argumentum contra eos solum vim habere, qui affirmat, nomen Deus, non posse habere suppositionem naturalem pro persona, quasi dicat, nos concedimus aliquando pro persona supponi: ob id tamen non affirmat semper pro ea supponi. Et in 1. dist. 4. q. 1. art. 2. ait, Nomen, Deus, non tantum importat naturam, sed suppositum indistincte: & ideo de se habet, quod possit supponere proprie pro persona. No dixit, actu semper supponi pro persona, sed posse, eo quod importet confuse suppositum, ut ait ille. Nam quemadmodum praeced. disput. notauimus, cum nomen concretum naturae connotet suppositum vage, recte dicitur nomen naturae importare suppositum, ac proinde pro eo, non semper, sed aliquando supponi arbitrat S. Thomas. At Capreolus, qui loco allegato putat, propositionem praedictam esse veram, docet etiam nomen, Deus, non tantum distincte supponi pro persona, cum additur terminus notionalis, ut in ea propositione; verum etiam semper, saltem confuse pro persona supponi, quocumque modo ponatur.

CAPVT II.

Propositionem negantem esse veram censent Durandus & Nominales.

Circa aliam propositionem, Deus non generat, maior est inter Scholasticos dissensio. Durand. enim in 1. dist. 4. quasi 2. num. 17. & seq. Aureol. quasi 1. 1. vt refertur a Capreolo loco citato. Gabr. q. 2. art. 1. d. 1. 2. art. 2. q. 1. vnica versiculo, sed restat dubium, & Mansi.

in 1. qu. 8. art. 3. ad secundam rationem principalem, affirmant seruata proprietate vocum hanc propositionem, Deus non generat, non minus esse veram, quam affirmantem: sed propter scandalum negandam esse, ne videamur in Deo generationem negare. Primum probat Gabr. quia cum subiectum harum propositionum, quod est Deus, non terminus omnino singularis, sed quadam ratione communis, ideoque non sit idoneum nendum in syllogismo expositorio, vt disp. 123. cap. 3. praedictum est, & in nulla praedictarum propositionum distribuatur; propositiones non erunt contradictoriae, nec contrariae; sed subcontrariae vt Logici loquuntur: sicut haec, Homo currit, Homo non currit, quare non est necesse, si affirmans est vera, negantem esse falsam: veraque enim simul vera esse potest secundum regulas Logicorum: ergo sicut haec est vera, Homo non currit, vno homine non corrente, etiam si alij currant, quia terminus, homo, communis est & indistincte huc & illuc significat: ita etiam haec erit vera, Deus non generat, quia terminus, Deus, communis est, hanc & illam personam non distincte significans, & vna illarum non generat.

Ex hac nominis comunitate colligit Durand.

num. 10. non esse idem, praepone negationem propositioni; aut postponere. Nam si praeponeatur hoc modo, Non Deus generat, est contradictoria affirmantis, ac proinde falsa; sicut si praeponeatur illi propositioni, Homo currit, redderetur contradictoria affirmantis, ac proinde falsa, si affirmans erat vera, vel contra, cum tamen postposita negatione solum efficiatur subcontraria, & simul vera esse possint: namque plurimum refert praepone, aut postponere negationem, quoties subiectum propositionis non est terminus omnino singularis: si enim sit singularis, perinde est. Quod si terminus, Deus, est omnino singularis, & ideo quaecumque negantur de Deo, negantur etiam de omni persona: atque ideo, eo est falsa propositio, Deus non generat: eadem ratione quidquid enuntiat de hoc termino, dicitur etiam de omni supposito. Quare si haec est vera, Deus generat, erit etiam vera haec, filius generat, quod est absurdum. Sed ait S. Thom. in 1. sententiarum loco allegato, nomen Deus, est partim singulare, partim commune; & ratione communitatis de suppositis essentialiter enuntiat; & quidquid de suppositis dicitur de ipso etiam Deo affirmatur: ratione vero singularitatis habet, ut negatio & affirmatio de illo contradictorie opponantur & non subcontrariae. Quare si haec est vera, Deus generat, vt omnes fatentur, haec debet esse falsa Deus non generat.

Verum contra hanc rationem primo sic arguit Durandus num. 12.

Si omnia, quae dicuntur de personis, dicuntur de Deo, haec erit vera, Deus non generat, quia non generare dicitur de aliqua persona: tum etiam sicut in propositione, Deus generat, nomen Deus, quod vage connotat personas, restringitur, vt supponatur pro vna persona cui conuenit actus ille notionalis; ita etiam in illa Deus non generat, coarctari poterit, vt supponatur pro illis personis, quibus est proprium non generare.

Secundo idem probat Durandus hoc modo. Quia in eodem Christi supposito sunt diversae naturae, contradictoriae vte enuntiantur de illo ratione diuersarum naturarum, dicimus enim, Christus moritur, & non moritur, est mortalis, & immortalis

Præponere aut postponere negationem in his propositionibus non est idem ex sententia Durand.

Primo arguit Durand. contra D. Thom.

Secundum Durand. argumentum.

5.

mortalis; cum tamen suppositum eius sit omnino individuum, ergo eodem pacto, quia natura singularis & individua dei est in tribus suppositis, ratione diuersorum suppositorum poterunt contradictoria de illa enuntiari, vt, *Generat & non generat*, Contradictoria autem de Christo pronuntiat *Eulgentius lib. 3. ad Trasmundum cap. 6.* in principio his verbis, *Verè passus passioni non subiiciens, inquit mortem non sentiens.*

Tertium argumentum.

Tertio sic probatur, Deus idem est, quod habens deitatem; sed hæc duæ propositiones, *Habens deitatem generat. Habens deitatem non generat*, sunt veræ, & solum sunt subcontrariæ, quia aliquid habens deitatem generat, & aliquid non generat: ergo illæ duæ, *Deus generat, Deus non generat*, similiter.

CAPVT III.

Verior sententia, quæ assertit prædictas propositiones esse contradictorias, & affirmantem esse veram, negantem vero falsam ab Scholasticis varie probatur.

6.

Go vero non solum existimo cum omnibus Scholasticis hanc propositionem, *Deus generat*, esse veram: sed etiam cum antiquioribus & grauioribus dico hanc esse falsam, *Deus non generat*. Ita docent *S. Tho. in hoc artic. ad 3. & in 1. distict. 4. q. 1. art. 2. ad 3. Bonau. quæst. 1. ad 3. Capreolus qu. 1. art. 2. Caiet. & recentiores theologi in hunc art. & Canariensis 3. parte comment. dubitat. 2.* Huius tamē propriam rationem reddere, videbitur difficile Primum Bonau. inquit, nomen, *deus*, esse singulare, & ideo perinle esse præponere negationem dicendo, *Non Deus generat*, & illam postponere dicendo, *deus non generat*: illa autem propositio, *Non Deus generat*, est manifeste falsa; reuocet enim generationem à Deo in quouis supposito, ac si dicere possemus, *Nullus Deus generat*: ergo & illa erit falsa, *Deus non generat*. Huic tamen rationi obstat videntur, quæ superiori cap. ex Durædo adducta sunt ad probandum nomen *deus*, non esse omnino singulare, quibus opus est satisfaciamus.

S. Thom. Bonauent. Capreol. Caiet. Canar.

Alia ratione probat. D. Thom.

Eadem ratione vsitur Caiet.

7.

Capreol.

Scotus.

Rationem Caiet. improbat Canar.

S. Tho. in hoc art. ad 3. aliam assignat rationem. Atque igitur in illa propositione, *Deus generat*, nomen, *Deus*, coactari ratione termini notionalis adiuncti ex parte prædicati, vt supponatur pro persona patris; in illa vero, *Deus non generat*, nihil addi, ratione cuius similis possit fieri restrictio, vt supponatur pro persona filij. Quocirca significari videtur ea propositione, naturæ diuinæ omnino repugnare, hoc est, in quouis supposito repugnare generationem; eo quod nomen, *Deus*, nulla facta determinatione supponitur pro natura. Quam rationem secutus Caiet. in hoc art. circa solutionem tertij respondens ad 1. & 2. Aureoli docet, nomen, *Deus*, in propositione negante supponi pro concreto individuo deitatis, de quo superiori disp. diximus, id est, quæ esse falsam; qui significat, vt ait *S. Tho. diuinæ naturæ minime conuenire generationem*, quibus videtur consentire *Capreolus in 1. dist. 4. quæst. 1. art. 2.* inquit enim in propositione negante supponi nomen, *deus*, pro re naturæ confuse, hoc est, pro supposito indistincte. Sed Caietanum plane sequitur *Scotus lib. 5. summularum 3. parte cap. 2. lectione 4. notatione 3.*

Hanc Caiet. rationem multis improbat *Canariensis*, ex quibus hoc argumentum videtur efficax. Si nomen, *Deus*, in propositione affirman-

te supponeretur pro persona patris, & negante pro concreto individuo deitatis, sequeretur non esse contradictorias propositiones, *Deus generat, Deus non generat*; eo quod non sunt de eodē, quod videtur absurdum. Et quidem sanctus *Thom. plane* asseruit, contradictorias esse, & consensit *Bonau.* cum dixit, perinde esse præponere negationem, atque illam postponere; eo quod terminus sit omnino singularis: præposita autem negatione vere sit contradictio, aut certe si contradictoria esset assignanda huic propositio, *Deus generat*, deberet esse illa, *patet non generat*; quia *Deus* in affirmante supponitur pro patre. Quis autem dicat non posse nos eisdem terminis contradictoriam assignare? Aut contradictoriam huius, *Deus generat* necessario esse hanc *patet non generat*? Aut quis neget, idem omnino esse, præponere, & postponere negationem huic termino, *deus* idem enim significamus, cum dicimus *Non Deus generat, & deus non generat*. Deinde non satis probat Caiet. cur nomen, *Deus*, in affirmante propositione determinetur ratione illius prædicati, *generat*, vt supponatur pro patre, & in negante non possit determinari à prædicato illo, *Non generat*, vt supponatur pro filio, & Spiritu sancto. Siquidem non minus conuenit soli filio, & Spiritu sancto non generare, quam soli patri generare.

Sed audiamus rationem Caiet. in affirmante (inquit) ideo restringitur nomen *Deus*, ratione illius prædicati, vt supponatur pro solo patre, quia illi soli patri conuenit generare: at vero, *Non generat*, non soli filio & Spiritu sancto conuenit; sed etiam essentia, atque ideo determinari non potest nomen, *Deus*, à tali prædicato, vt pro filio, & Spiritu sancto solum supponatur. Verum cum non generare solum conueniat essentia abstracta non autem concrete significare: nam essentia diuina concrete potius dicitur generare, hoc est, *Deus*, seu individuum deitatis, vt infra ex eodem Caietano probabitur; efficitur, vt in ea propositione, *deus non generat*, prædicatum illud, *non generat*, determinare possit subiectum, *deus*, vt supponatur pro filio & Spiritu sancto, quibus solis conuenit non generare.

Tum etiam prædicatum illud, *Non generat*, conuenit naturæ diuinæ concrete significare, conuenitque propositionem illam esse veram, *Deus non generat*, si subiectum, *Deus* supponatur pro concreto individuo deitatis, cuius oppositum docuit Caiet. vel dicendum est nomen, *deus*, in ea propositione negante nec pro individuo deitatis, nec pro filio & Spiritu sancto, sed pro persona patris supponi; quia pro alio non potest: cur autem dicemus potius pro Patre, quam pro filio, & Spiritu sancto supponi? Ad hæc cum vere dicamus, *deus est genitus, Deus est genitus*, si ingenuitas accipitur notionaliter pro Patris proprietate, reddenda adhuc ratio est, quare non liceat dicere, *Deus generat, Deus non generat*, cum idem videatur esse generare & non generare, quod genitus & ingenuus.

Demum Canariensis ita interpretatur mentem Doctoris sancti: vt in vtraque propositione non pro persona Patris, sed pro natura diuina, id est, vere sit contradictio de eodem, in qua affirmans, *deus generat*, vera, negans autem sit falsa: colligit autem ex hoc quod in solutione 3. dixit in negante nullam esse determinationem, ratione cuius determinari possit nomen, *deus*.